

**ОСОБЛИВОСТІ ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПУ НАОЧНОСТІ У ПІДГОТОВЦІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ**

Анотація: Стаття присвячена актуальній проблемі підготовки курсантів ВНЗ МНС України до масово-роз'яснювальної роботи. Автор намагається частково вирішити проблемні питання, пов'язані з професійною підготовкою курсантів, дотримуючись дидактичного принципу наочності; пропонує реалізовувати принцип наочності, застосовуючи медіа-засоби навчання, та обґрунтовує способи використання їх у навчальному процесі ВНЗ МНС України.

Ключові слова: медіа-засоби навчання; масово-роз'яснювальна робота; наочність; професійна підготовка курсантів; навчальна діяльність.

Аннотация. Статья посвящена актуальной проблеме подготовке курсантов ВУЗов МЧС Украины к массово-разъяснительной работе. Автор пытается частично решить проблемные вопросы, связанные с профессиональной подготовкой курсантов, придерживаясь принципа наглядности; предлагает реализовать принцип наглядности, используя медиа-средства обучения, и обосновывает способы их использования в учебном процессе ВУЗ МЧС Украины.

Ключевые слова: медиа-средства обучения; массово-разъяснительная работа; профессиональная подготовка курсантов; учебная деятельность.

Annotation: The main idea at the article is a problem of the process of vocational training of cadets of the hire school Ministry of Emergencies of Ukraine for explain to great mass of the population. The author attempts decide questions of vocational training of cadets keep to the use of visual aids; calls attention for media-techniques of the education for use of visual aids in an educational process in the Higher Schools.

Keywords: the media-techniques of education, explain to great mass of the population; use of visual aids; vocational training of cadets; learning activity.

Відродження української державності нерозривно пов'язане зі становленням національної ідеї, у тісному зв'язку з якою розвиваються галузі народного господарства та суспільно-політичні процеси. Потужним чинником еволюційного поступу постає освітня система, перед усіма ланками якої виникає низка завдань - навчити та розвинути, зберегти та примножити, зорієнтувати та долучити до знань нево-культурних надбань, і саме такими є завдання сучасної вищої професійної школи. Водночас, на науково-педагогічних працівників покладається велика відповідальність, особливо в тих випадках, коли мова йде про підготовку майбутніх фахівців у галузі національної безпеки та цивільного захисту, до яких належать курсанти вищих навчальних закладів Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи (надалі у статті - ВНЗ МНС України).

Технологізація та інформатизація, вдосконаливши виробництво, підвищивши якість життя та полегшивши умови праці, на жаль, не вирішили усіх проблем, пов'язаних з безпекою людства, натомість лише додали нових видів загроз та посилили роль антропогенного фактору у виникненні надзвичайних подій. Попередження таких подій з вини людини у побуті та на виробництві важливе завдання, яке може бути вирішеним лише поєднанням комплексу заходів, спрямованих на вдосконалення нормативно-правової та нормативно-технічної бази, впровадження технологізованих систем захисту, а також на проведення масово-роз'яснювальної роботи серед усіх верств населення щодо дотримання встановлених

правил безпеки. Отож, набувають актуального звучання питання, пов'язані з підготовкою фахівців у сфері пожежної безпеки та цивільного захисту за всіма переліченими напрямками діяльності.

Навчання курсантів ВНЗ МНС України як майбутніх фахівців у сфері пожежної безпеки та цивільного захисту - складний комплекс науково-теоретичної, професійно-практичної, фізичної та психологічної підготовки. Проблеми підготовки курсантів ВНЗ МНС України досліджували у своїх працях В. Бут, В. Вареник, Г. Грибенюк, А. Капля, М. Козяр, М. Кришталь, В. Покалюк та ін. Разом з тим підготовка курсантів до масово-роз'яснювальної роботи не стала об'єктом окремих наукових розвідок. Підготовка до означеного виду діяльності належить до педагогічного напрямку медіаосвіти (С. Ауфенангер, Д. Баррі, Б. Бахмаєр, К. Безел'єт, Р. Па Бордері, Д. Букінгем, К. Ворсноп, Ж. Гоне, Ж. Жакіно, Д. Консідай, О. Короченський, С. Кроуфорд, Р. К'юбі, Л. Мастерман, О. Мурюкіна, Х. Нієзіто, Г. Оникович, Б. Потятиник, К. Тайнер, Ю. Усов, О. Федоров, Е. Харт, Р. Хобс, І. Челишева та ін.), у процесі якої використовують матеріали засобів масової інформації як навчальні засоби (Є. Іванов, В. Комов, В. Мантуленко Т. Меженіна, С. - Неделіна, А. Онкович, Г. Онкович, Т. Осіна, С. Пензін, Н. Саєнко, О. Сербенська, Д. Субботін, В. Усата, І. Чемерис, О. Федоров, Л. Шиян, Ю. Усов та ін.). У перерахованих працях автори зосереджують увагу на процесі використання матеріалів преси, кіно, Інтернету з метою формування певних професійних умінь та навичок. Розширили та доповнили знання в цій царині своїми дисертаційними дослідженнями сучасні педагоги З. Алієва, О. Дьомін, Г. Єрошина, Ю. Куделько, К. Панер, О. Пятницький, Г. Суржко, О. Шалигіна, Н. Щукіна, В. Юсупов та ін. Водночас, відсутня класифікація медіа-засобів навчання та не узагальнені дидактичні принципи їх використання, один з яких - принцип наочності (Я. Коменський, І. Песталоці, А. Дістервег, В. Сухомлинський та ін.). Актуальним залишається питання використання наочності під час професійної підготовки курсантів ВНЗ МНС України до масово-роз'яснювальної роботи.

У статті ставимо завдання визначити особливості дотримання принципу наочності у процесі застосування медіа-засобів навчання у підготовці майбутніх фахівців пожежної безпеки та цивільного захисту до масово-роз'яснювальної роботи серед населення щодо дотримання правил безпеки.

Масово-роз'яснювальну роботу визначаємо як комплекс заходів, який організовують з метою інформування та просвітництва заздалегідь визначених певних груп населення. У МНС України цей вид діяльності покладений на державних інспекторів з пожежної безпеки. Мета такої діяльності полягає в «підвищенні рівня обізнаності населення з питань пожежної безпеки та формування уважного ставлення до встановлених законодавством вимог пожежної безпеки» [14, п. 3.9.1.]. Підготовка курсантів ВНЗ МНС України до масово-роз'яснювальної роботи здійснюється під час вивчення медіаорієнтованої дисципліни «Медіа-культура та масово-роз'яснювальна робота» та принагідно в курсі дисциплін профільного спрямування («Організація пожежно-профілактичної роботи», «Пожежна профілактика в населених пунктах»). Одне із завдань, яке постає під час професійної підготовки курсантів до масово-роз'яснювальної роботи - це вміння критично аналізувати, використовувати у роботі та самостійно створювати медіа-тексти, оскільки «засобам масової інформації часто надають вирішального значення. Оцінювання дії, яку справляє ЗМІ, починається від природного впливу і доходить до свідомої маніпуляції громадським сприйняттям» [13, с. 22]. Можна погодитися з властивістю мас-медіа, яку визначив А. Бартошек, «реальної та сильної влади над громадянською думкою. Медіа вибудовують управління колективною свідо-

містю та активізують або оголошують про проблему, яка є» [1, с. 162]. Не менш важливим є твердження, що «діада мас-медіа та громадянське суспільство не полюсні поняття, а такі, що органічно витікають одне з одного і в своєму повноправному та повномасштабному функціонуванні забезпечують функціонування існуючих демократичних інституцій» [11, с. 55]. Як бачимо, визначальна роль засобів масової інформації в суспільстві - загальноновизнаний факт, а тому маємо підставу стверджувати про придатність їх використання з метою впливу під час доведення життєво важливої інформації до широких верств населення.

Під час підготовки до масово-роз'яснювальної роботи наочність допомагає курсантам, за через сприйняття явищ зовнішнього світу, перейти від теоретичних знань до узагальнень, як проміжного етапу в процесі практичної підготовки. Задіюючи органи чуття (зір, слух), наочність, досягнута за допомогою медіа-засобів навчання, дає можливість курсантам відволіктися, перемістити фокус уваги з теорії на, перший погляд, на меш «серйозні» речі (наприклад, відео). Викладач, спонукаючи за допомогою наочності до іншого виду діяльності, аж ніяк не зменшує навантаження в навчальному процесі, навпаки, відволікаючи курсантів від напруженої розумової діяльності з теоретичним матеріалом, виникає можливість побачити інші грані одного і того ж питання.

Медіа-тексти як «послідовність друкованих чи інших знаків, які складають систему і передаються за допомогою засобів масової комунікації» [10, с. 54] слугують сировинним матеріалом для медіа-засобів навчання, а тому саме за допомогою них здійснюється професійна підготовка курсантів до масово-роз'яснювальної роботи.

За допомогою медіа-засобів навчання під час вивчення медіаорієнтованих дисциплін викладач реалізує «золоте правило» дидактики за Я.А. Ісменським: «все що можливо, передавати для сприйняття почуттями, а саме: видиме - для сприйняття зором, звукове - слухом, запахи - нюхом, що можна скуштувати - смаком, до чого можна доторкнутися - дотиком. Якщо, які-небудь предмети відразу можна сприйняти кількома почуттями, нехай вони відразу охоплюються кількома почуттями. ...спостереження власними очима замінює собою доказ. Якщо відсутні очевидні речі, то можна замість них застосовувати копії чи зображення, підготовлені для відчуття» [6, с. 384-385].

Найочевиднішим свідченням того, що медіа-засоби навчання є одним із основних дієвих способів підготовки курсантів до масово-роз'яснювальної роботи є той факт, що «виступаючи особливістю надбання та передачі знання, наочність характеризує людське пізнання в цілому і являє собою властивість пізнавального процесу» [3, с. 87].

Отож, торкнемося найсуттєвішого у питанні реалізації дидактичного принципу наочності під час використання медіа-засобів навчання у ВИЗ МНС України. Досвід нашої роботи показав, що формування навички роботи з медіа-засобами навчання сприяє розвитку критичного мислення курсантів. Спеціальні вправи, підібрані відповідно до дидактичної мети, спонукають до вдумливого читання та змістовного осмислення інформації. Вправи репродуктивного характеру з використанням медіа-засобів навчання завжди повинні передбачати процес ознайомлення із медіа-текстом, його аналіз, оцінку, яка виражатиме особисте ставлення курсанта до піднятої проблеми. На цьому також наголошував В. Сухомлинський. Викладаючи свої думки, педагог зазначав, що під час першого знайомства з матеріалом «необхідна особлива ясність, тут набуває особливого значення ефект самостійної розумової праці ... обов'язково має бути самостійна робота, в процесі якої осмислюються факти і здійснюється перехід до узагаль-

нюючої істини» [7, с. 55]. Вправи творчого характеру, окрім завдань, виокремлених для репродуктивних вправ, включають завдання з елементами власної творчості курсантів. Наприклад, створення повідомлення за цією самою темою для іншого виду засобів масової інформації (газети, журналу, радіо, телебачення). На відміну від вправ, які пропонують самостійне створення медіа-текстів на основі факту, у таких вправах медіа-засоби навчання виконують роль наочного зразка, адже, як зазначав А. Дістервег, «вивчення, тобто обдумування, обстеження, дослідження завжди має бути поруч із вивченням і вправами для того, щоб досягти справжнього успіху в освіті» [4, с. 92].

Використання медіа-засобів навчання під час вивчення медіаосвітніх дисциплін у ВНЗ МНС України, як вже вище зазначалося, зумовлено вимогою вироблення в курсантів умінь та навичок самостійного створення медіа-текстів з урахуванням пріоритетних завдань служби цивільного захисту. У контексті нашого дослідження заслуговує на увагу думка В. Шапара про те, що «найчастіше навички формуються шляхом наслідування або вироблення умовних рефлексів, а також шляхом спроб та помилок, причому зі збільшенням числа останніх їх стає усе менше» [12, с. 266]. Медіа-засоби навчання, виконуючи роль тренувального інструменту та прикладу для наслідування, сприяють виробленню у курсантів умінь розпізнавати засоби впливу на аудиторію та використовувати їх у своїй професійній діяльності.

Вважаємо за доцільне в першу чергу використовувати у навчальному процесі інформаційні матеріали місцевих та регіональних журналістів, адже, як зазначає Ю. Фінклер, «процеси, що відбуваються в регіонах, висвітлюються регіональними медіа-представниками більш об'єктивно, ніж це роблять республіканські мас-медіа. Подібне явище пов'язане з тим, що регіональні та місцеві медіа-представники більш наближені до реальних подій в регіонах і можуть повніше враховувати очікування аудиторії. Це яскраво підтвердили всі президентські й особливо парламентські виборчі кампанії в Україні, коли неабияку роль у результатах виборів відіграли саме місцеві - особливо державні - мас-медіа» [9, с. 88]. Зрозуміло, що відео сюжет з новин загальнодержавного або міжнародного телеєфіру матиме більший вплив на курсантську аудиторію, і причина проста - журналістика для людей не наближених, зазвичай, видається чимось екзотичним, недосяжним. Утім, якщо продемонструвати низку сюжетів на одну й ту ж тему (наприклад, пожежа в обласній лікарні), але виробництва різних телекомпаній, зачарованість зникне: у такий спосіб викладач опосередковано переконує курсантів у буденності роботи журналіста, у можливості професійної взаємодії з журналістами.

Медіа-засоби навчання ? дієвий спосіб концентрації уваги курсантів на предметі навчальної діяльності: зосереджуючи свою увагу на конкретних зразках, курсант змушений на вимогу викладача та об'єкту матеріальної дійсності виконувати поставлені перед ним завдання, що вимагає мобілізації всіх видів психоемоційних процесів та інтелектуальної діяльності. Певною мірою це зумовлено тим, що «наочність досягається завдяки багатим ілюстративним можливостям нових інформаційних технологій, що у динамічній формі розкривають процес чи явище і його дослідження» [2, с. 32].

Варто також зазначити, що більшої ефективності викладач досягає тоді, коли чітко регламентує час на роботу з медіа-засобами навчання та вказує на очікуваний кінцевий результат роботи. З наших спостережень, найменше часу слід виділяти у тому разі, якщо медіа-засоби навчання мають на меті лише унаочнити попередньо викладений матеріал: що довшим є час експозиції медіа-засобів навчання, які не передбачають активної творчої та розумової праці курсантів, то меншою є увага та дисципліна аудиторії. Таким чином, одна з головних дидак-

точних умов використання медіа-засобів навчання є динамічність процесу, що досягається завдяки ретельній вибірці матеріалів, їхньому аналізу та, за потреби, адаптації відповідно до вимог навчально-виховного процесу.

Необхідно також сказати, що наочність не лише достатня, а й необхідна умова для сприйняття предметів та явищ довколишньої дійсності, які одночасно є частиною навчально-виховного процесу, як, наприклад, медіа-засоби навчання. Завдяки здатності впливати на свідомість людини через органи чуття та сприйняття, медіа-засоби навчання провокують та одночасно стають першопричиною процесів щодо формування уявлень, світогляду, переконань. Продемонстровані через медіа-засоби навчання явища та процеси реальної дійсності курсанти спершу аналізують, а потім узагальнюють у нероздільному зв'язку з навчальною метою та завданнями.

Суттєвою перевагою медіа-засобів навчання є їхня доступність. З досвіду використання медіа-засобів навчання у ВИЗ МНС України, стверджуємо, що аудиторія не потребує попередньої спеціальної підготовки до виконання вправ, окрім ознайомлення із завданням.

Наочність - це специфічна риса медіа-засобів навчання, яку викладач повинен завжди враховувати, про що говорив і В. Сухомлинський: «наочність лише тією мірою сприяє розвитку і поглибленню уважності, якою вона стимулює процес мислення» [7, с. 111]. Крім того, перед «застосуванням наочності треба замислитися над тим, як від конкретного перейти до абстрактного, на якому етапі... засіб наочності перестане бути необхідним» [там само, с. 113]. Тому, готуючись до використання медіа-засобів навчання на занятті та перед тим, як оголосити завдання курсантам, викладач повинен спершу сам ретельно ознайомитися з підбірками матеріалами (переглянути та прослухати аудіовізуальні засоби, перечитати текстові елементи), визначивши, скільки часу необхідно для виконання кожного виду завдань та яким має бути кінцевий результат роботи з медіа-засобами навчання. Підтвердженням є дослідження Ю. Усова, який вважав, що «акт сприйняття завершується не після перегляду, а в результаті осмислення побаченого, почутого, прочитаного. Ідеальною формою осмислення є аналіз. Все решта - диспути, бесіди, обговорення, глядацькі конференції - вирішують ДЛЯ КОЖНОГО цей процес лише частково. Аналіз потрібен для того, щоб прояснити свої враження, осмислити побачене, уточнити своє відношення до автора» [8, с. 159].

У процесі використання медіа-засобів навчання викладачеві легко перейти від пасивної форми організації навчального процесу до активних методів засвоєння знань. Завдяки проілюстрованій інформації (за допомогою зорових, слухових чи то вербальних засобів) курсантам легше самостійно переходити до узагальнень, виявляти творчість в освоєнні теоретичного матеріалу, входити в роль під час ситуативного навчання. Курсантам необхідна допомога ззовні під час навчання тому, що «молоді на пострадянському просторі притаманні: психологічні властивості (у тому числі і глибинні, ментальні, на рефлексивному рівні поведінки), що не можуть не впливати на підходи до всіх аспектів управління навчанням, особливо з огляду на об'єктивну необхідність широкого застосування активних способів навчання як основи інтеріоризованих технологій» [5, с. 47].

Використання наочності під час виконання завдань проблемно-пошукового характеру у курсі підготовки до масово-роз'яснювальної роботи спонукає курсантів до власних роздумів та пошуків істини, дискусій. Свідченням майстерності викладача у використанні наочності може бути активність курсантів у пошуках істини, бо ж як зазначав Дістервег: «Істина не лежить на поверхні землі так, що б нею можна було легко заволодіти; вона не розкладена і не зберігається в шафах і ящиках, щоб треба було підібрати до неї ключі; не звучить вона з абсолютною

ясністю і чистотою з вуст живих людей. Із книг і творів, де вона є, треба зняти печатки, зрозуміти і розтлумачити їх. Ніде на землі не знайти такої досконалої істини, щоб вона не допускала різних міркувань, тлумачень і розумінь. А вона ж - лише одна єдина» [4, с. 81].

До початку роботи з медіа-засобами навчання курсантів слід зорієнтувати на те, що буде результатом цього конкретного виду навчальної діяльності: відповіді на проблемні питання, підтвердження вже одержаних знань, ілюстрація до викладеного матеріалу тощо. Завершуючи роботу з конкретним матеріалом, викладач має акцентувати увагу курсантів, адже «засоби масової інформації у жодному разі не можна обмежувати лише їх комунікаційно-технічним потенціалом, оскільки вони є не тільки технічним засобом поширення, а й здійснюють соціальний вплив» [13, с. 23]. Отже, якщо підсумки до виконаного завдання не будуть підведені вчасно, існує висока ймовірність того, що аудиторія буде подумки повертатися до одержаної інформації та знову осмислювати її, відволікаючись від роботи на занятті.

Готуючи курсантів до створення власних медіа-текстів, викладач демонструє кращі зразки, вказуючи на їхні переваги у поданні інформації для населення, та медіа-тексти, у яких піднята тема висвітлена невдало, вказуючи на недоліки і пояснюючи причину допущених помилок. Безумовно, такий вид діяльності не є стовідсотковою гарантією того, що в майбутньому курсанти створюватимуть ідеальні повідомлення для засобів масової інформації, утім для курсантів, які здобувають технічну спеціальність, і у яких, як правило, переважає аналітичний тип мислення, такий вид роботи суттєво спрощує процес створення власних творчих доробків.

Реалізація принципу наочності під час підготовки курсантів ВНЗ МНС України до масово-роз'яснювальної роботи реалізується, переважно, за допомогою медіа-засобів навчання. Слугуючи ілюстративним матеріалом для пояснення предмету професійної діяльності державних інспекторів з пожежної безпеки у напрямі масово-роз'яснювальної роботи, медіа-засоби навчання одночасно допомагають продемонструвати часткове вирішення питань організації цього виду діяльності в практичній площині шляхом створення та поширення медіа-текстів у засобах масової інформації для інформування населення з метою профілактики надзвичайних подій та ситуацій.

Опрацьовуючи медіа-засоби навчання перед заняттям, викладач має враховувати всі специфічні риси відібраних ним медіа-текстів, з метою якісного використання у навчальному процесі. Під час відбору матеріалів для підготовки медіа-засобів навчання, насамперед, звертають увагу на тему, ідею повідомлення, використану журналістом лексику, спосіб побудови фраз, звукові та зорові образи; складають список проблемних питань для обговорення в аудиторії, які стосуються піднятої теми тощо. Результатом підготовки медіа-засобів навчання до використання має стати поетапний комплекс завдань із визначеною кінцевою метою. Безумовно, лише за дотримання підготовчого етапу медіа-засоби навчання виконують свою головну функцію та проілюструють необхідний навчальний матеріал. Використання медіа-засобів навчання, окрім реалізації принципу наочності, також сприяють активізації пізнавальної активності та навчальної мотивації, оскільки ілюструють предмет професійної діяльності, дисциплінують аудиторію у розумовій праці. Перспективними для подальшого дослідження є методи практичного застосування медіа-засобів навчання під час вивчення кожного з видів масово-роз'яснювальної роботи з різними верствами населення.

Література

1. Бартошек А. Граждане и масс-медиа - государство, регион и профессиональные связи в медийном дискурсе. Масс-медиа и гражданское общество: монография / Под ред. А. Холод, А. Бартошек, А. Лобанова, С. Михальчик и др. - Кривой Рог: Международный исследовательский центр «Человек, язык, культура, познание, 2008. - С. 158-224.
2. Данилишин Б., Куценко В. Інноваційна модель економічного розвитку: роль вищої освіти [текст] / Б. Данилишин, В. Куценко // Вісник Національної академії наук України. - 2005. - №9. - С. 26-35.
3. Джежула О. Порівняльна характеристика сприйняття студентами форм навчальної графічної інформації [текст]: збірник наукових праць / О. Джежула // Полтавський державний ун-т ім. В.Г. Короленка, Збірник наукових праць. - Полтава: АСМІ, 2004. - Вип. 3(36): Сер. «Педагогічні науки». - С. 86-94.
4. Дистервег А. Руководство к образованию немецких учителей. Избранные педагогические сочинения [Текст] / А. Дистервег. - М.: Государственное учебно-педагогическое издательство министерства просвещения РСФСР, 1956. - С. 55-212.
5. Козаков В.А., Дзвінчук Д.І. Психолого-педагогічна підготовка фахівців у непедагогічних університетах: Монографія /В. Козаков, Д. Дзвінчук. - К: ЗАТ «Нічлава», 2003. - 140 с.
6. Коменський Я.А. Великая дидактика. Избранные педагогические сочинения: В 2-х т. /Я.А. Коменский [Текст] - М.: Педагогика, 1982. - Т. 1: -1982. - С. 242-476.
7. Сухомлинський В.О. Сто порад учителю / В.О. Сухомлинський. - К: Рад. шк. - 1988. - 310 с. - (Першотвір).
8. Усов Ю. В мире экранных искусств [текст]: книга для старшеклассников /Ю. Усов. - М.: SvR-Аргус, 1995. - 224 с.
9. Фінклер Ю. Мс-медіа як соціальний інститут: особливості взаємин з владою: Дис...д-ра філол. наук: 10.01.08 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. Інститут журналістики. - К, 2004.
- Ю.Хилько Н.Ф. Аудиовизуальная культура. Словарь (для студентов и аспирантов высших учебных заведений культуры и искусства) /Н. Ф. Хилько. - Отв. редактор проф., к.п.н. В.Е. Новаторов. Омск: Изд-во Омск. гос. ун-та, 2000. - 149 с.
11. Холод А. Психолінгвістическі аспекти аналізу проблем взаємозв'язу мас-медіа і громадянського общества. Масс-медиа и гражданское общество: монография / Под ред. А. Холод, А. Бартошек, А. Лобанова, С. Михальчик и др. - Кривой Рог: Международный исследовательский центр «Человек, язык, культура, познание, 2008. - С. 30-106.
12. Шапар В. Психологічний тлумачний словник / Харків: Прапор, 2004. - 640 с.
13. Штрומайер, Гсед. Політика і мас-медіа [текст] / Г. Штрומайер / Пер. з нім. А. Орган. - К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. - 303с.
14. Наказ МНС України № 59 від 06.02 2006 р. «Інструкція з організації роботи органів державного пожежного нагляду».

УДК 378.14

ЗАВАЛЕВСЬКИЙ Ю.І.

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сучасна освіта все більше набуває інноваційного характеру. У Національній доктрині розвитку освіти зазначається, що в Україні має стверджуватися стратегія прискореного, випереджувального інноваційного розвитку освіти і науки: повинні забезпечуватися умови для розвитку, самоствердження і самореалізації особистості протягом життя. Модернізація освіти в процесі інтенсивного розвитку суспільства в Україні спрямована на виховання у кожної особистості внутрішньої потреби до генерування та реалізації інноваційних ідей, на забезпечення умов для активного входження нашої країни в міжнародний освітній простір. Таким чином, інноваційна стратегія стає основою реалізації різних форм діяльності у різноманітних навчальних закладах.

В умовах модернізації освітньої галузі в Україні на передній план висувається професійна компетентність учителя, його здатність постійно вчитися, прагну-